

Prædiken 1.s.e.trin 2. 6. 2024 kl.10.00

Salmer: 748, 260, 865, præd,728, altergang, 14

Evangelium: Lukas 12,13-21

Hokus pokus, mig i fokus!

Sådan er bonden i denne lignelse. Der er ikke andre i hans tanker end ham selv. Og derfor er han SÅ dum.

Han er en social analfabet, en ukristelig egoist, et egocentrisk menneske, der kun tænker på sig selv.

Alle hans bekymringer handler kun om sig selv og sit eget. Hokus pokus, mig i fokus.

Og ikke bare i fokus, -det er, som om der slet ikke ER andre i hans univers.

Det er en skæmtehistorie; en lignelse, et eksempel på, HVOR dumme mennesker er, når ikke vi kan se, at vi er afhængige af andre. Og at andre er afhængige af os. Og at vi alle sammen er modtagere fra guds gavmilde hænder, fra hinanden og fra naturen.

Ingen af os lever for os selv. Og ingen af os kan eksistere uden alle de sammenhænge, vi er en del af. Og derfor er vi skabt til at dele.

HVIS nu vi synes, det er synd for bonden - og mon ikke gud giver ham en chance til, -så misser vi humoren i historien. OG hvis vi synes, at den handler om, at ”i døden er vi jo alle lige og ingen kan tage noget med sig herfra, og i dødens stund står vi alle tomhændet foran guds domstol” - altså, hvis vi bruger denne her fortælling til at sige noget om dødens time, som vi frygter, så lander vi nøjagtig samme sted som bonden: nemlig med os selv i fokus. Hokus pokus, -nok engang!

Denne her historie er overdrevet. Og det skal den også være. For det skal være SÅ groft, så vi kan se, hvor absurd det er. Og KUN når vi kan se dét, så kan vi måske vove os ind i, om det her ku' ligne os selv en lille bitte smule? For det er pointen.

Som i al humor, for mens vi griner, opdager vi noget om os selv. Har i hvert fald en mulighed for det. Hvis altså ikke, vi er ligeså indsnævret som bonden.

Historien er absurd, for en bonde ligger med al den rigdom, man kunne ønske sig, for markerne har givet overflod. Han har mere, end han har brug for; mere end han nogensinde vil kunne få brugt. Men i stedet for at glæde sig, så bekymrer han sig: for HVOR skal han dog opbevare det?

Og i sine spekulationer ligger han og tænker på alt det besvær han har! Nu skal han til at rive lader ned, og bygge andre op. Det er et stort projekt, han giver sig i kast med. Nye bekymringer. Altid problemer.

Så også for meget korn er et problem. Men hvorfor? Han ku' jo have delt det ud? eller solgt det? Behøvede ikke at gemme det hele til sig selv.

Hvor er hans familie, hans venner, landsbyen? Og hvor er de, som har sået og høstet for ham? Han har jo ikke selv gjort det hele.

Men han har ikke andre indenfor sin horisont end sig selv. Og derfor er han en idiot. For som jeg før har sagt betyder ordet idiot: en, der kun er inde i sit eget.

Noget, der også gør bonden så latterlig, det er den sammenhæng, som Lukas fortæller historien i. Og det er

også meningen. For Jesus har netop talt til en stor flok mennesker om, at de ikke skal frygte noget menneskeligt, når de nu skal ud og bringe det videre, som han har vist. De kan stole på guds kærlighed, -og at gud er med dem. Gud vil dele sin hellige ånd med dem, så de undervejs kan finde ud af, hvad de skal gøre og hvad de skal sige. Så de skal ikke frygte noget.

Og så! lige midt i dette højhellige øjeblik, så er der en, der afbryder og spørger: ”kan du så ikke hjælpe mig med at få ret over min bror, for vi har en arvestrid.”

Det er simpelthen til at grine over ! - og genkende.

Engang i min ungdom var jeg på retræte med 25 andre; over 3 dage var vi i stilhed, hørte lidt tekster fra bibelen og så billeder, og ellers gik vi for os selv. I stilhed. Da retræten var slut, skulle vi gøre rent, -og jeg fik toiletterne. På vej med spand og remedier, mødte jeg to kvinder, som var i diskussion om man skulle feje sådan her: skubbe kosten fremad, eller sådan her: trække kosten til sig, med støvet.

Jeg begyndte simpelthen at grine, -og det skulle jeg nok ikke have gjort. Det var bare så absurd.

Men det, jeg har taget med mig fra dengang, det er, hvor utroligt menneskeligt, det er, at gå fra højhellige øjeblikke, hvor man synes man var indoptaget af noget større og havde fællesskab med alt levende, til, så, med ét, at være i en debat om hvordan man skal feje, om kaffen er for stærk, om vinduet skal lukkes o.s.v.

Hokus pokus er vi så hurtigt inde i vores eget.

Da jeg gik til konfirmationsundervisning i Skælskør, skulle vi synge inde i kirken, og i den salmebog, som jeg tog fra hylden, stod der med blyant og med store bogstaver: ”Se Violas hat”. En meddelelse fra en kirkegænger til en anden, - under en gudstjeneste.

Det har jeg heller aldrig glemt!

Det er så menneskeligt, det med at være oppe i de højere luftlag, -også i de smukkeste øjeblikke, der står som et lille stykke evighed - og så - som en musvåge - dykke lige ned i noget hverdagsagtigt småfnidder.

Og det er der altså en fra den store menneskeskare, der gør, da han afbryder Jesus for at få hjælp i en arvesag. Og derfor Jesus fortæller denne fortælling om bonden. En mand, der bekymrer sig søvnløs, fordi det ikke falder ham ind, at den rigdom, han har fået, kan deles med andre.

Det er en skæmtehistorie for at advare imod griskhed, som der står. Så mens vi griner, advares vi.

Også i vores tid er der enormt store forskelle på rige og fattige, og forskellen bliver bare større og større. Og den vinkel, jeg vil lægge i dag, det er, at der er så mange, der ER i gang med at ville at rette op på det, og på alle planer. Og det er blevet til en folkelig samtale, hvordan vi kan dele verdens ressourcer, og samtidig passe på dem. Der sker en folkelig samtale overalt. De sidste 50 år er det ikke længere noget, vi blot overlader til økonomer, politikere og fagforeninger, men der foregår en folkelig debat om fordeling af ressourcer mange steder.

Måske kan vi ikke altid lide den måde, andre udtrykker sig på, men tænkt at vi er så mange, der ønsker noget fælles!

Og samtalerne er tit vristet fri af moral og religion, fordi det er et fælles menneskeligt anliggende; på tværs af politik, religion, og kultur. Vi ved, vi skal !

Jeg tror, det er blevet et folkeligt emne, fordi vi efterhånden ved mere og mere om hinandens vilkår, på hele kloden, -og tak til medierne for det. Vi ved, hvor afhængige, vi er af hinanden - og det chokerer os, når vi hører, hvad børnearbejdere og voksne udsættes for i plantager og i miner.

Vi ved også mere og mere om økonomiske regnemodeller, og der udgives bøger om det, som læses af ikke-fagfolk! Vi slår ikke længere hælene sammen, når Vismændene har talt eller Verdensbanken har sagt, for der er en levende politisk debat om det. De økonomer, der er lige så vidende som regeringernes, men som har et andet perspektiv, viser os alternative muligheder. Samtalerne er i gang.

Det er ikke længere en eviggyldig sandhed, at rigdom ikke kan deles eller at mennesker ikke vil dele med hinanden. Og det er ikke længere skjult, hvad griskhed hos nogle, skaber af elendighed hos andre. Godt nok kan vi stadig benoves velhavendes livsstil, men vi forarges lige så meget, når vi så ser den op imod den fattigdom, der er lige ved siden af. Forskellene kan ikke længere skjules, - og det er der salt i: Salt i såret på

os, hvis vi luller os ind i vores egen overskuelige lilleverden.

Alt liv på kloden er afhængig af hinanden. Fra den mindste bakterie til bier, blåhval og plankton. Og den viden, som vi får mere og mere af fra videnskabsfolk og kan se billeder af på tv af, den berører os også. Vi bliver fyldt af forundring, gang efter gang, når vi hører og ser, hvordan alt liv giver og får fra hinden. Går til for at andet kan leve.

Det inspirerer os til at tænke på andre; andre mennesker, planter, træer, dyreliv. Ikke kun på grund af klimakrisen, men den har gjort os ekstra bevidste om, hvilken verden vi er en del af.

Alt liv på kloden er afhængig af hinanden. Alt liv hjælper hinanden. Både på tværs af arter, men også indbyrdes.

Og jo mere vi ved om andre dyr, planter, fugle, havets liv, ja alt liv, jo mere absurd bliver det, hvis vi som art stadig tænker mest på os selv.

Ja, tit er vi lige så dumme som bonden. Ligger der, søvnløse, af spekulationer om hvordan vi mon kan bevare vores rigdomme og vores levestandard.

Selv om vi ved, at det kan vi ikke!

Vi skal dele. Og ikke bare, fordi Jesus siger det, eller vores moral. Men fordi det er selve livets væsen.

Lukas er jo voldsomt optaget af forholdet mellem rige og fattige, for det var også et hovedtema for de første kristne; nogle havde alt for meget og andre alt for lidt. Og det skurrede i ørerne på dem, når deres fortællinger

samtidig handlede om Jesus, der talte om at dele, og viste det.

Men det gør det jo også på os.

Så mens vi griner ad den absurde bonde, så har vi samtidig en længsel efter IKKE at gøre som ham.

Vi har en længsel efter, at guds hellige ånd vil virke i os, og imellem os, så vi kan lære at dele.

Det beder vi om.

Amen.